

לשמוע קול תורה – מצווה בפרשה

פרשת צו

סעודת הודיה

נוהגים לערוך סעודת הודיה בעקבות הצלה ממחלה או מאירוע מסוכן. חובת ההודאה מובאת בגמרא:

אמר רב יהודה אמר רב: ארבעה צריכין להודות – יורדי הים, הולכי מדברות, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא (ברכות נד, ב).

דברי הגמרא נפסקו להלכה בשולחן ערוך:

ארבעה צריכים להודות – יורדי הים כשעלו ממנה, והולכי מדברות כשיגיעו לישוב, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא, וסימנך: "וכל החיים יודוך סלה" – חבוש, יסורים, ים, מדבר (אורח חיים ריט, א).

ההלכה מזכירה רק את חובת ההודאה, מהו אפוא מקור המנהג ללוות את ההודיה בסעודה?

פרשתנו מלמדת שאדם שנעשה לו נס מקריב קורבן תודה:

אם על תודה יקריבנו (את קורבן הבהמה) והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולת בשמן וקיקי מצות משחים בשמן וסלת מרבכת חלת בלולת בשמן. על חלת לחם חמץ יקריב קרבנו על זבח תודת שלמיו (ויקרא ז, יב-יג).

אדם המקריב שלמי תודה צריך להביא, נוסף על קורבן הבהמה, ארבעים לחמים מסוגים שונים ובטעמים שונים, שהם יותר מ-30 קילו של לחם. את בשר הקורבן עם כל הלחמים יש לצרוך עד תום ביום ההקרבה ובלילה הסמוך:

ובשר זבח תודת שלמיו ביום קרבנו יאכל לא ינים ממנו עד בקר (שם פס' טו).

האומנם יש אדם המסוגל לאכול כמות כה גדולה בזמן כה קצר? ודאי שלא! ועל כן עליו להזמין ידידים ומכרים לאכול עימו – וזוהי הסעודה שאנו מכנים "סעודת הודיה".

מדוע אין התורה מסתפקת בתודה אישית של האדם לבוראו? אפשר להציע כמה הסברים:

- א. אחרי שזכה לנס ראוי לו לאדם להתבונן ולהבין שה' היטיב עימו כדי שייטיב לזולתו.
- ב. הזמנת אנשים רבים גורמת לפרסום הנס.
- ג. אדם שהיה בסכנה וניצל ממנה עלול לחשוב בטעות שמעתה ואילך עליו להתנזר ממנעמי החיים ולהקדיש את חייו כביכול כקורבן לה'. לא ולא, זועקת התורה, אין זו הדרך! המשך ליהנות מן החיים, אך עשה זאת בקדושה: אכול מבשר השלמים ושתף אנשים נוספים בכל השפע שנתן לך ה' יתברך.

הדרך שהתורה מציעה לביטוי ההודיה לה' נושאת אפוא מסר מעודד לבעל הנס: ה' הציל אותך כדי שתוכל לשמוח וליהנות, לשמח אחרים ולפרסם את חסדי ה' – ולזכור בכל עת מי הוא נותן השפע.

בימינו, בהעדר בית מקדש, אנו זוכים להמשיך ולהביע את תודתנו לה' בסעודת הודיה – שמקורה בקורבן התודה.

שאול דוד בוצ'קו